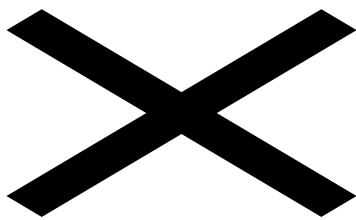

CĂLUGĂRENI 1595

În septembrie 1593, Mihail a fost numit bei în Ak-Iflac (Țara Românească) de către Înalta Poartă, urmând să plătească un haraci de 155.000 galbeni. La înnoirea domniei în Țările Române, negustorii și cămătarii din Istanbul care avansaseră bani pentru cumpărarea înaltei dregătorii cereau garanții și puneau monopolul pe mărfuri cerute în Imperiu: oi, ceară, miere, sare, cherestea, grâne etc. Obrăznicia lor se manifesta prin înjurături adresate beilor și violențe asupra palatelor voievozilor (spargerea ferestrelor, incendieri) și asupra slujitorilor acestora. Ghiaurul Mihail, fire energică, nu tolera asemenea tratament.

În Apus, monarhii creștini au început să-și unească forțele împotriva armatelor Semilunii. A fost creată „Liga Sfântă” sub patronajul papei Clement al VIII-lea, la care au aderat Rudolf al II-lea al Sfântului Imperiu Romano German, sfătuit de iezuiți, Filip al II-lea al Spaniei, ducatele italiene Toscana, Mantova, Ferrara, Modena. Alianța celor trei Țări Românești cu Liga Sfântă a fost încheiată succesiv: iulie 1594 - Mihail Viteazul, domn al Țării Românești; august 1594 - Aron Vodă, domnul Moldovei; ianuarie 1595 - Sigismund Bathory, principele Transilvaniei. La 13 noiembrie 1594, la București și la Iași, 4.000 de supuși ai Porții, printre care mulți evrei și greci, care îi exploatau și secătuiau fără milă pe Români, împreună cu numeroși ieniceri, au fost uciși de oștile celor doi domni, mai violent în Muntenia, mai temperat în Moldova. Hanul din București, unde se baricadaseră ienicerii, a fost distrus cu tunurile. Trupele românești conduse de banul Mihalcea împreună cu oști ardeleni comandate de Albert Kiraly atacă și distrug, în decembrie 1594-ianuarie 1595, garnizoanele otomane din raialele Turnu, Giurgiu, Brăila, apoi pătrund în Dobrogea și nordul Bulgariei, arzând Hârșova, Măcinul, Rahova (Oreahovo), Șiștovul.

Înalta Poartă nu putea permite revolta ghiaurilor, însă în ianuarie 1595 a murit sultanul Murad al III-lea și a urmat Mehmed al III-lea, a cărui primă grijă a fost să-și sugrume cei 19 frați, potrivit legii instituită de Mehmed al II-lea în Cartea legilor dinastiei Osman. Marele vizir Ferhad pașa a început campania împotriva Țării Românești în aprilie 1595. În mai, a decis transformarea Munteniei și Moldovei în vilaiete (raiale) otomane, administrate de beilerbei. A hotărât construirea podului peste Dunăre între Rusciuc și Giurgiu.

De la începutul lui iulie 1595, Ferhad este înlocuit de dușmanul său, albanez ca și el, Kogea Sinan pașa. Acesta își concentrează armata și începe trecerea Dunării spre Țara Românească pe 19 august (stil nou), cu o oștire de peste 100.000 de războinici. Mihail avea numai 16.000 de oșteni la care s-au adăugat câteva cete de cazaci și vreo 7.000 de transilvăneni, printre care 3000 de secui ai lui Albert Kiraly. Domnul valah nu avea încredere în boieri și nici în unguri, afirmând că are mai multă încredere în turci decât în creștini aliați.

Lupta s-a desfășurat la 23 august 1595 pe râul Neajlov, la Călugăreni (Kalugeran - după cronicile otomane). Înainte de revărsatul zorilor, avangarda lui Mihail a atacat ordia și a ajuns până la corturile ienicerilor. Pe la orele 11, ienicerii contraatacă, trec Neajlovul și capturează 11 tunuri. Mihail își retrage mica oștire în ordine, așezată în unghi, cu vârful spre dușmani. Retrăgându-se,

ajung în dreptul artileriei lui Kiraly, care din flanc, de la mică distanță, rărește coloanele otomane, iar căpitanul Cocea cu cazacii și trupele ardeleni atacă pe ieniceri din spate. Otomanii încep retragerea care se transformă în derută. Pe podul de la Neajlov, în urma busculadei, Sinan cade în mlaștina râului și un viteaz îl salvează pe octogenarul comandant otoman, acoperit de noroi și de rușine. Cuceritorul Yemenului și al Tunisului este batjocorit de proprii oșteni, serdar bi-ar (serdar fără rușine).

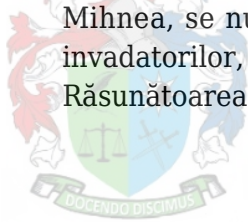
În luptă au murit trei mari comandanți otomani (beilerbeul Rumeliei și însuși nepotul lui Sinan), patru pașale, șapte sangeaci și 3.000 de oșteni. Românii au capturat cinci tunuri și, fapt extraordinar, steagul verde al Profetului. După mai mult de 16 ore de luptă, oștenii lui Mihail se retrag copleșiți de numărul imens de vrăjmași. Mihail scrie marelui duce al Florenței, un Medici: „...Chemând numele lui Dumnezeu, mă încăierai cu ei într-o bătălie... că ținu toată ziua, unde făcui mare pagubă turcilor, spre rușinea lui Sinan pașa,..., însuși Sinan se prăvăli de pe cal într-o mlaștină foarte întinsă... Deci eu văzând că nu voi putea ține piept, venii la Târgoviște”. După luptă a urmat retragerea Românilor spre București prin Copăceni, apoi Văcărești, București și Târgoviște. La București, trupele lui Albert Kiraly și alți oșteni, fără știrea Domnului, jefuiesc crunt orașul, socotind că prăzile li se cuvin lor și nu dușmanilor.

Avea dreptate oare Mihail când credea mai mult în cuvântul otomanilor decât în al creștinilor?

Otomanii au ocupat Bucureștii și l-au fortificat. Țara Românească devine provincie otomană. În septembrie a fost emis un firman în acest sens. În sate s-au pus „subași” (primari) otomani. Mănăstirea Sfânta Troiță din București a fost transformată în moschee.

În octombrie 1595, Sigismund Bathory a sosit cu oștirea sa, de circa 38.000 de oșteni, iar Ștefan Răzvan cu 3000 de moldoveni. Împreună cu Domnul Țării Românești au recucerit Târgoviștea. Sinan s-a retras din București aruncând în aer bastioanele de la Sfânta Troiță (reconstruită de Radu Mihnea, se numește azi Radu Vodă). Goana turcilor spre Dunăre s-a soldat cu mii de „martiri” ai invadatorilor, iar trecerea Dunării la Giurgiu i-a mai costat alte câteva mii.

Răsunătoarea victorie de la Călugăreni rămâne un reper al vitejiei românești.

INDEPENDENȚA ROMÂNIA
Independența
prin Cultură

VIOREL GH. SPETEANU